

**Основни постижения на Програма Достъп до Информация (ПДИ)
през периода януари – декември 2007 година
(Програмни и организационни)**

Следвайки своята мисия – да спомага за реализиране правото на информация, заложено в член 41 на Конституцията на Република България – ПДИ работи по осъществяването на следните дългосрочни цели:

- Да насърчава търсенето на информация чрез образование на гражданите в сферата на правото да знам.
- Да работи за прозрачност на управлението на различни нива, застъпвайки се за по-активно предоставяне на информация.

През 2007 г. ПДИ работи в няколко направления за постигане на своите дългосрочни цели:

1. Застъпничество за по-добро законодателство за правото на достъп до информация и неговите ограничения.
2. Наблюдение на практиките на предоставяне на информация.
3. Предоставяне на правна помощ в случаите на търсене на информация, в случаите на отказ за предоставяне на информация, включително и представителство в съда.
4. Разяснителни кампании и обучения по Закона за достъп до обществена информация, Закона за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация.
5. Участие в публичния дебат по въпросите на достъпа до информация и правото на свобода на изразяване.
6. Сътрудничество на национално, регионално и международно ниво.

Основните постижения в горепосочените направления са:

1. ПДИ продължи своята работата по застъпничество за по-добро законодателство в областта на свободата на информация чрез:

- Коментари върху направени предложения за промени в законодателството.
- Препоръки върху промените в текстовете на определени закони.
- Коментари върху съществуващото законодателство и препоръки върху направените предложения за промени.

В тази насока 2007 г. мина под знака на организираната от ПДИ кампания срещу проектозакона за изменения в Закона за достъп до обществена информация.

На 28 февруари 2007 г., на основание инкорпорирането на европейски директиви в българското законодателство, трима народни представители – Йордан Мирчев (НДСВ), Радослав Илиевски (КБ) и Румен Ангелов (БНС), внесоха проектозакон за изменение на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), който застрашава резултатите от десетгодишните усилия на граждански организации, държавни и общински органи, медии и журналистически организации по утвърждаването на стандартите в областта на свободата на информация в България.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

На 08.03.2007 г. ПДИ представи пред Парламентарната комисия по гражданското общество и медии на Народното събрание становище по законопроекта, в което изразихме силната си тревога от начина, по който е внесен и се разглежда проектозакон, свързан с конституционно право, и опитите да бъде размита и заместена целта на ЗДОИ. Това становище беше представено на пресконференция в Пресклуба на БТА на 14 март 2007 г.

В периода 9 - 14 март 2007 г. 1000 подкрепиха нашето становище по внесения законопроект.

Възраженията на ПДИ и на граждански коалиции и сдружения срещу предложените промени в ЗДОИ бяха представени в Народното събрание на организираната на 21 март 2007 г. кръгла маса.

Кампанията на ПДИ беше подкрепена от представителя за свобода на медиите в Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, директора на правната програма на организацията *Article 19* г-н Тоби Мендел и още 68 организации и лица, членове на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията (<http://www.foiadvocates.net>).

Въпреки негативните реакции, на 10 май 2007 г., със 75 гласа “за”, 21 “против” и 3 “въздържал се”, Народното събрание прие на първо четене измененията в Закона за достъп до обществена информация.

В отговор, *Програма Достъп до Информация* изготви предложения за изменение и допълнение на Закона за достъп до обществена информация, алтернативни на внесените от депутатите Мирчев, Илиевски и Ангелов. Изготвените от ПДИ предложения бяха внесени от Мартин Димитров и група народни представители от СДС и целяха доброто транспониране на Директива 2003/98/ЕС за повторно използване на информация от обществеността, по-ясни задължения за активно публикуване на обществена информация, включително в интернет, назначаване на служители, които да отговарят за изпълнението на закона, и въвеждането на по-ефективни процедури за контрол.

На 7 юни 2007 г. Народното събрание прие на второ четене широко дискутираните почти три месеца изменения в Закона за достъп до обществена информация, но в резултат на интензивния обществен дебат с участието на множество български, чуждестранни и международни неправителствени и правителствени организации, български медии, журналисти, общественици и експерти, както и застъпничеството на ПДИ и волята на някои от парламентарно представените политически сили, предлаганите изменения в закона бяха значително коригирани.

В последния вариант на закона отпадна противоконституционното изискване към заявителите, каквото е доказването на интерес към търсената информация. Приеха се и някои положителни и отдавна потребни изменения в ЗДОИ, завишиха се санкциите за служители, неизпълняващи задълженията си по закона или по постановено съдебно решение.

Въпреки постигнатото, остава безпокойството от бъдещото приложение на изменения закон, поради привнесеното и напълно неясното понятие “информация от обществеността” и паралелната процедура за предоставянето ѝ. Остава и горчивият привкус от непрозрачното внасяне на измененията през февруари 2007 г. в Народното

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

събрание, недоверието към натрупаната експертиза в гражданския сектор и целенасочените усилия за влошаване на текстове от един работещ в полза на гражданите закон.

През 2007 г. ПДИ участва активно в кампанията по приемане на Европейска конвенция за достъп до официални документи на Съвета на Европа, която ще бъде първият международен договор, гарантиращ правото на достъп до информация.

ПДИ подкрепи критичното писмо на неправителствени организации (Access Info Europe, Article 19 и Правна инициатива на Отворено общество). Тези организации, участващи в работата на работната група по текста на проекта за конвенция в качеството на наблюдатели, предупредиха за съществуването на слабости в текста на Конвенцията през август 2007 г. и призоваха Групата от експерти, ангажирана със задачата да я изготви, да отчете факта, че повечето страни, които са приели своите закони през последните години, вече имат по-високи стандарти от заложените в проекта. Отвореното писмо беше изпратено и до българския представител в Групата от експерти по проекта за конвенция г-н Ивайло Иванов, до българския представител в Координационния комитет по правата на човека в Съвета на Европа г-н Андрей Техов, както и до българските представители в Парламентарната асамблея на Съвета на Европа.

Тъй като Групата от експерти отказа да разгледа предложенията за промени в бъдещата Европейска конвенция за достъп до официални документи на срещата си през октомври 2007 г., гражданските организации отново призоваха Координационния комитет по правата на човека към Съвета на Европа да не приема проекта в настоящия му вариант. В резултат на натиска от гражданската кампания, Координационният комитет реши да отложи решението си по текста, за да даде повече време на Групата от експерти да събере становища от страните-членки за подобряване текста на конвенцията.

През 2007 г. ПДИ подготви и разпространи още Становище върху Проект за наредба за условията и реда за предоставяне на данни и за издаване на справки за предвижданията на общия устройствен план на Столична община, писмо до Конституционния съд във връзка с конституционното дело, образувано по искане на Омбудсмана на Република България за обявяване на някои разпоредби от Административнопроцесуални кодекс за противоконституционни, както и подкрепя на открито писмо от български юристи и неправителствени организации относно националната процедура за номинации на кандидати за съдии в Европейския съд по правата на човека.

През 2007 г. членове на екипа на ПДИ взеха участия в :

- Обсъждане на проектозакона за промени в Закона за достъп до обществена информация в Комисията по въпросите на държавната администрация, Комисията по транспорта и съобщенията и Комисията по гражданско общество и медии към Народно събрание на Република България – Гергана Жулева, Александър Кашъмов и Кирил Терзийски.
- Кръгла маса относно проектозакона за промени в Закона за достъп до обществена информация в Представителство на Европейската комисия в България – Гергана Жулева и Александър Кашъмов.
- Представяне на „Зелена книга“, изготвена от Европейската комисия относно обществения достъп до документи, съхранявани от институциите на

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

Европейската общност. Програма Достъп до Информация беше партньор в инициативите по представянето ѝ в Народно събрание на Република България и Представителството на Европейската комисия в България.

- Изготвянето и представянето на Независим доклад от проведен мониторинг на законодателството и институционално въвеждане на пробацията в България, съвместно с „Фонд за превенция на престъпността – ИГА“ - Дарина Палова и Кирил Терзийски.
- Изготвянето на наръчник “Как да опазим защитените територии”, издаден от Асоциацията на парковете в България - Дарина Палова и Кирил Терзийски.
- ПДИ представи публично конкретни предложенията за промени в нормативната уредба, отнасяща се до достъпа до информация в съдебната система, заложи в доклад “Достъп до информация в съдебната система”, който бе изготвен с финансовата подкрепа на USAID, чрез Българския център за нестопанско право.

Всички коментари, препоръки и становища на ПДИ са част от обществения дебат чрез медиите (Виж: Приложение 1 – “Публикации на Програма Достъп до Информация или подготвени с нейно съдействие – 2007 година, печатни издания, интернет” и Приложение 2 – “Излъчени информации за прояви на ПДИ през 2007 година в електронни медии – радио и ТВ”).

2. Наблюдение на практиките, касаещи свободата на информация

През 2007 г. наблюдението на практиките по предоставяне на информация се осъществяваше чрез:

- Систематизиране на месечните отчети на координаторите на ПДИ за практиките на прилагане на ЗДОИ в отделните области на Република България. Координаторите на ПДИ в страната събират случаи, в които е отказана информация, и изпращат тези случаи в офиса на ПДИ за коментар и правна помощ.
- Систематизиране на случаите, в които е оказана правна помощ от юридическия екип на ПДИ. Броят на тези случаи за 2007 г. е **246** по които са оказани **221** правни консултации. Статистическата информация от базата данни е полезен индикатор за приложението на ЗДОИ и проблемите в областта на свободата на информация. (Виж: Приложение 3 - “Справка от базата данни на ПДИ”).
- Също така важен източник на информация за прилагането на ЗДОИ в институциите са обученията, организирани от ПДИ, и участията на членове на екипа на ПДИ в обучения, семинари и дискусии, организирани от наши партньори (неправителствени организации - «Екообщност», Информационна мрежа „Блулинк“, Национално двоичие „Екогласност“, „Граждани за европейско развитие на България“, „РискМонитор“). Проблемните случаи, които се обсъждат там, показват основните предизвикателства пред застъпническата работа на екипа.
- През февруари 2007 г. ПДИ направи специално проучване-оценка на интернет страниците на държавните институции в България, от гледна точка на Закона за достъп до обществена информация и стандартите в областта на свободата на информация.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

Резултатите от оценката на институционалните интернет страници, от гледна точка на ЗДОИ и минималните стандарти в областта на свободата на информация, бяха анализирани и публикувани в годишния доклад на ПДИ „Състоянието на достъпа до информация в България 2006 г.“ В този вече традиционен доклад (издадени са 6 такива доклада след приемането на ЗДОИ през 2000 година) се представят в систематизиран вид резултатите от наблюдението на практиките през изтеклата година, анализират се постъпилите законодателни промени и съдебната практика по прилагането ЗДОИ. Докладът съдържа също така препоръки към органите на законодателната и изпълнителната власт в България за подобряване на практиките по осигуряване на достъп до обществена информация.

3. Правна помощ в случаите на търсене на информация и в случаите на отказ за предоставяне на информация, включително представителство в съда.

3.1. Правна помощ

Предоставянето на правна помощ продължава да бъде една от основните приоритетни дейности за ПДИ. В някои случаи, Програма Достъп до Информация оказва правна помощ още на първоначалния етап от търсенето на информация, когато правният екип дава съвет и/или подготвя заявление за достъп до информация. В друга категория случаи се оказва правна помощ след отказ за предоставяне на информация (Виж: Приложение 3 – „Справки от базата данни на ПДИ – случаи на отказ на информация“).

Съществена част от правната помощ, оказвана от юридическия екип на ПДИ, е и изготвянето на жалби до съда и представителство по дела на заявители, потърсили помощта на организацията.

Общият брой на случаите, в които е предоставена правна помощ в периода януари – декември 2007 г., е **246**. От тях **114** случая са постъпили при нас чрез мрежата на координаторите на ПДИ в страната. В останалите случаи заявителите са потърсили помощта ни директно в офиса, по e-mail или телефон. От тази категория, в **78** случая консултации са предоставени на граждани, в други **18** случая - на НПО, а в **22** – на журналисти от централни и местни медии. Както всяка година, и през изминалата към нас се обръщаха за консултации и служители от администрацията, които срещат трудности по прилагането на ЗДОИ.

Информацията, която се търси от заявителите, варира в широки граници. Повечето от случаите отразяват практиките по неспазване на задълженията на държавните институции по Закона за достъп до обществена информация, докато друга част са свързани с нарушения на правото на защита на личните данни и правото да се търси, получава и разпространява информация в по-общ смисъл. Статистически, най-голям процент случаи са тези, в които търсещите информация се обръщат към органите на централната администрация, следвани от институциите на местната власт – кметове и общински съвети, органите на съдебната власт и стопански организации, субсидирани от държавния бюджет (Виж: Приложение 3 – “Статистика от базата данни на ПДИ”).

През 2007 г. ПДИ предостави безплатна правна помощ в следните направления:

- **Устни консултации по случаи, свързани с достъпа до информация** - Устните консултации по случаи, свързани с достъпа до информация, обикновено се извършват по телефона или на място в офиса.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

- **Писмени консултации в следните две категории:**
 - писмени коментари на случаите, постъпили от журналистите от Мрежата на координаторите на ПДИ – през 2007 г. броят на коментарите **102**;
 - писмени консултации на случаите, постъпили по електронна поща **28**.
- **Подаване на заявления за достъп до информация по случаи на граждани, журналисти и НПО, когато това е представлявало трудност за търсещите информация** - В някои от случаите се налага повторно подаване на заявления за достъп до информация, например тогава, когато липсва отговор по вече подадено заявление. Понякога, с оглед получаването на пълна информация, е необходимо да се подават и т.нар. засичащи заявления – тогава търсената информация се иска от няколко институции, които извършват съвместна дейност по определена тема. Подобен е случаят, в който Цветан Тодоров – главен редактор на в. “Народен глас”, гр. Ловеч, поиска една и съща информация относно сумите, похарчени от Община Ловеч за публикации на обяви в медии за определен период, изпращайки заявление до общинския съвет и до общината. Специфични са и случаите, в които съответната публична институция иска уточнение на искането за достъп до информация и това уточнение се формулира в писмен вид от екипа на ПДИ.
- **Изготвяне на жалби до съда** - За периода януари – декември 2007 г. правният екип на ПДИ изготви **33** жалби, в подкрепа на търсещите информация, които са потърсили защита на правото си на достъп до информация пред съда. Както показва практиката досега, в някои случаи подаването на жалба е достатъчно, за да накара съответната институция да предостави отказаната информация. Подобен е случаят на Александър Дунчев, член на екологично сдружение “Асоциация на парковете в България”, който поиска от кмета на Община Кочериново информация, свързана с процедурите за промяна на предназначението на земеделска земя, както и информация, свързана с одобряване на инвестиционното предложение за построяване на промишлен варов център в землището на гр. Кочериново. След като кметът на общината не се произнесе по заявлението, беше подадена жалба срещу мълчалив отказ, в резултат на което от Община Кочериново предоставиха цялата поискана информация. Във втори такъв случай Евгения Заякова, бивш учител по музика, поиска от Министерство на образованието информация за броя и разпределението на конкретен учебник по музика за първи клас за учебните 2005 - 2006 и 2006 - 2007 г. Отново не последва отговор, но след подаване на жалба срещу мълчалив отказ, цялата поискана информация беше предоставена от министерството.

Важните резултати от направените от екипа на ПДИ правни консултации можем да обобщим така: търсещите информация все по-често сами определят конкретната информация, от която се нуждаят, както и задължените да я предоставят институции, към които следва да се обърнат. Също така се забелязва по-задълбочено търсене на информация от страна на граждани по интересоваща ги тема – например, с поредица от заявления, отправени до няколко институции.

3.2. Представителство в съда

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

Правният екип на ПДИ продължи да оказва правна помощ на граждани, НПО-та и журналисти, отнасяйки случаите на отказ на достъп до информация към съда. За 2007 г. ПДИ подготви общо **33** жалби в помощ на граждани и организации. От тях първоинстанционните жалби са 22 (Върховен административен съд – 7, Софийски градски съд – 3, Административен съд – София град – 7, Административни съдилища в страната – 5); касационните жалби са 8 и 3 са частните жалби.

През 2007 г. в **47** случая от страна на ПДИ е осигурено процесуално представителство по съдебни дела срещу отказ да се предостави информация. В този период правният екип на ПДИ изготви и **22** писмени защиты по дела, водени с подкрепата на организацията.

Голяма част от заведените през 2007 г. съдебни дела са срещу отказ за предоставяне на информация от страна на държавните институции, с мотив засягане интересите на трето лице, като най-често зад това основание се крие “търговска тайна” или “лични данни”.

Например, Правителствена информационна служба (ПИС) отказа да предостави на журналистката от в. “24 часа” Павлина Трифонова информация, свързана с ремонта на кабинета на премиера. Според директора на ПИС не следва да се предоставя информация за цената на ремонта, офертите на кандидатствалите фирми и цената на всяка закупена във връзка с ремонта вещь, с цел защита интересите на “трети лица”.

Кметът на Община Ловеч пък отказа на главния редактор на местния в. “Народен глас” информация за броя на заплатените суми от общината на местни медии за публикуване на обяви, решения, реклами и др. По време на съдебните заседания се оказва, че общината не е съвсем наясно с кого е контактувала по повод тези обяви и кой точно е получил публичните пари. Тук следва да бъде отбелязано обаче старанието на Административен съд Ловеч, който посвети няколко свои заседания на изясняването на този въпрос, като на последното заседание дори стана ясно, че общината няма сключени договори с четирите медии, отказали да дадат съгласие за предоставяне на информация за получените от общинския бюджет суми.

Търговската тайна бе и мотивът, използван от БДЖ, за да бъде отказана на гражданин информация, свързана със закупуване на вагони от фирма “Сименс”. Според държавната компания конфиденциалността на договора включва дори техническите параметри на закупените вагони.

През годината съдилищата постановиха общо **24** решения и определения по водените от ПДИ дела.

Едно от тези решения е на Софийски градски съд, с което бе отхвърлена жалбата на Цветана Гочева срещу отказ на директора на ПИС да предостави информация за изпълнение на служебните задължения на лице, заемало ръководна длъжност в Министерския съвет (МС), свързана със стопанисване на почивните бази на МС. Според съдебният състав тази информация не е обществена по смисъла на ЗДОИ, а представлява лични данни. Срещу това решение е подадена касационна жалба.

С друго свое решение Софийският градски съд отмени отказа на директора на ПИС да предостави достъп до информация на журналиста от в. “Капитал” Росен Босев, свързана с условията, при които са сключени договори от бившия министър на държавната администрация Димитър Калчев с фирмата “Майкрософт” за наемането на

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

софтуерни лицензи за нуждите на държавната администрация, както и копия от самите договори. Случаят нашумя особено, след като по информация от пресата, с последния такъв договор броят на софтуерните лицензи е достигнал 48 000, с което общата им цена надхвърля 27 млн. щатски долара.

Едно от решенията е на Административен съд, София-град, който със свое решение от м. май отмени отказа на Агенцията за социално подпомагане (АСП) да предостави на Центъра за независим живот информация за лицето, което е упълномощено да установява нарушения и да налага наказания по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания, както и информация за броя на издадените актове и наложените глоби за 2005 и 2006 г. Срещу решението е подадена касационна жалба от АСП.

Повечето решения са на Върховния административен съд (ВАС).

С решение от месец юни тричленен състав на ВАС окончателно потвърди правото на журналистката от телевизия bTV Генка Шикерова да получи достъп до искани от нея документи, като остави в сила решението на Бургаски окръжен съд. Делото бе заведено срещу отказ на кмета на Община Несебър да предостави достъп до заповеди, с които са раздавани недвижими имоти и право на строеж на крайно нуждаещи се.

С друго решение от месец юни ВАС, Пето отделение, остави в сила решението на СГС, с което бе отменен като незаконосъобразен мълчаливия отказ на Директора на Националната разузнавателна служба (НРС) ген. Кирчо Киров да предостави на журналиста от в. "Дневник" Христо Христов достъп до документи, свързани с убийтия в Англия български писател Георги Марков.

С решение от месец юли, петчленен състав на ВАС потвърди предходното съдебно решение за отмяна на отказа на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) да бъде предоставен достъп до приложенията към доклада за инцидента в АЕЦ "Козлодуй" от 1 март 2006 г. АЯР отказваше същите на основание "търговска тайна" на АЕЦ. След отмяната на отказа на две инстанции обаче, последва нов отказ, този път на основание "служебна тайна", който отново бе обжалван, така че през 2008 г. предстои ново дело.

В друго свое решение тричленен състав на ВАС отмени отказ на министъра на вътрешните работи да предостави на журналист от в. "168 часа" информация, свързана с отдаването под наем и последващата продажба на жилище от ведомствения фонд на Министерство на вътрешните работи. Впоследствие това решение бе потвърдено и от петчленен състав на ВАС.

През 2007 г. Върховният административен съд постанови 2 определения по жалби, изготвени от правния екип на ПДИ срещу определения на първоинстанционни съдилища за прекратяване на дела за достъп до информация. И в двата случая ВАС отмени определенията за прекратяване и върна делата за продължаване.

4. Разясняване и обучения по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ)

През 2007 г. членове на екипа на ПДИ участваха с лекции и презентации в 86 обучения, дискусии, семинари, конференции и международни събития (Виж Приложение 4 - "Списък на участия в семинари, конференции и работни срещи на

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

членове на екипа на ПДИ през 2007 г.”). Общият брой на участниците в обучения, дискусии, семинари и конференции, в които членове на екипа на ПДИ са представляли проблематиката в областта на достъпа до информация, през 2007 г. е 973 човека.

През 2007 г. ПДИ организира обучения и работни срещи по проблематиката на свободата на информация за държавни служители, неправителствени организации и студенти.

На проведените общо 18 обучения и работни срещи по проблематиката на свободата на информация, организирани от ПДИ и в които членове на екипа участваха като лектори, включително на международно ниво, присъстваха 516 участника.

През месец януари 2007 г. експерти на ПДИ участваха като лектори в обучение на тема „Право на достъп до информация и защита на информацията“ за специализанти-служители в администрации от специалност „Управление на администрацията“ в Югозападен университет «Неофит Рилски». През месец април 2007 г. Александър Кашъмов участва като лектор в обучение „Бъдещето на медиите в България“, организирано за студенти от Американски университет в Благоевград и от други висши учебни заведения в страната.

Успехът на обученията, провеждани от лектори на ПДИ, разработените учебни материали, анализът на споделения опит и резултатите, както и търсенето на тази експертната на екипа очертават една възможност за създаване на Ресурсен център за свобода на информацията, като една от стратегиите на организацията.

4.1. Работни срещи по свобода на информацията за служители в държавната администрация

В рамките на проект “Увеличаване прозрачността и отчетността на управлението чрез електронен достъп до информация”, изпълняван от фондация Програма Достъп до Информация, с финансовата подкрепа на Програмата на ООН за развитие в България, ПДИ проведе 6 срещи на тема "Електронен достъп до информация" в градовете Монтана, Разград, Велико Търново, Варна, Пловдив и Сливен. Тези срещи бяха организирани специално за служители от общинската и областна администрация в областите Монтана, Видин, Враца, Велико Търново, Плевен, Габрово, Ловеч, Разград, Русе, Силистра, Търговище, Варна, Шумен, Добрич, Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали, Хасково, Сливен, Бургас, Ямбол и Стара Загора, които отговарят по Закона за достъп до обществена информация, както и за служителите, които отговарят за публикуването на обществена информация на Интернет страницата на съответната институция. Общо 103-ма служители в местната администрация взеха участие в шестте срещи.

Целта на проекта е увеличаване на прозрачността, отчетността и качеството на предлаганите услуги от държавните институции в България чрез електронен достъп до информация, а сред планираните резултати от изпълнението му са създаването на три моделни Интернет страници в институции на централно, областно и общинско ниво и специални препоръки за подобряване прилагането на Закона за достъп до обществена информация, чрез ефективното използване на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) и предложения за съответни изменения на ЗДОИ. През юли 2007 г. резултатите от дискуссионните срещи в Монтана, Велико Търново, Разград и Варна бяха представени пред г-жа Мария Дивизиева, заместник-министър, г-н Юрий Алкалай, директор на Дирекция „Електронно правителство“, и г-н Явор Раковски, младши експерт в Дирекция „Връзки с обществеността и протокол“, в Министерство на държавната администрация и административната реформа.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

4.2. Обучения за неправителствени организации

В рамките на проект „Увеличаване капацитета на неправителствените организации в тяхното търсене на обществена информация“, финансиран от Програма ФАР на Европейския съюз за сътрудничество със страните в Централна и Източна Европа, ПДИ проведе 6 срещи-дискусии в страната с представители на неправителствени организации за обсъждане на проблемите, свързани с прозрачността на управлението и достъпа до информация. Срещите на тема „Застъпничество за свободен достъп до информация“ бяха проведени в градовете Бургас, Велико Търново, Варна, Видин, Пловдив и Разград, с участието на 158 представители на НПО по региони. Обобщените акценти от дискусиите ще бъдат представени на национална кръгла маса, на която ще бъдат очертани стратегическите направления на застъпническата дейност на неправителствени организации в областта на достъпа до информация и ще се обединят усилията на тези организации чрез учредяването на Национална мрежа на застъпниците за достъп до информация.

По покана на екологични организации членове на екипа на ПДИ участваха като лектори в обученията относно достъп до екологична информация, организирани от партньорски организации като „Зелени Балкани“ и фондация „Екообщност“.

Членове на екипа на ПДИ взеха участие в различни събития на партньорски организации като семинари, конференции и др. (Виж: Приложение 4 - “Списък на участия в семинари, конференции и работни срещи на членове на екипа на ПДИ през 2007 г”).

4.3. Посещение на делегация от автономна област Косово с учебна цел

През септември 2007 г. делегация от автономна област Косово пристигна на посещение в България, организирано от Програма Достъп до Информация, финансирано от Агенция за международно развитие на САЩ и управлявано от World Learning Kosovo. Целта на учебното посещение „Свобода на информацията и най-добри практики“ беше запознаване с българския опит по прилагане на Закона за достъп до обществена информация. Делегацията се състоеше от 12 души от автономна област Косово – представители на неправителствени организации, медии, местна и централна власт. По време на едномесечния си престой експертите от автономна област Косово посетиха институции като Народното събрание на Република България, Министерство на държавната администрация и административната реформа, Държавната комисия по сигурността на информацията, Комисията за защита на личните данни, Столична община и Столичен общински съвет, Върховния административен съд и др. Съществена част от програмата на визитата бяха лекциите и дискусиите върху приложението на Закона за достъп до обществена информация и съдебната практика по закона, представени от експерти на ПДИ и от наши колеги и партньори от Институт за пазарна икономика, „За Земята“ и журналиста Христо Христов, в. „Дневник“. Оценъчните формуляри на обучителното пътуване, попълнени от участниците в делегацията, дадоха високи оценки от практическа гледна точка на програмата и организацията на визитата.

5. Участие в обществения дебат по въпросите за достъпа до информация и правото на свобода на изразяване

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

Публичен дебат върху законодателството за свобода на информацията

През изминалата година ПДИ проведе кампания срещу проектозакона за промени в Закона за достъп до обществена информация и участва активно в кампанията по приемане на Европейска конвенция за достъп до официални документи на Съвета на Европа.

През 2007 г. експерти на ПДИ участваха в изготвянето и представянето на Независим доклад от проведен мониторинг на законодателството и институционално въвеждане на пробацията в България, съвместно с „Фонд за превенция на престъпността – ИГА“.

Експерти на ПДИ участваха и в изготвянето на наръчник “Как да опазим защитените територии”, издаден от Асоциация на парковете в България.

В началото на 2007 г., в рамките на проект «Достъп до информация в съдебната система», реализиран съвместно с фондация «Български център за нестопанско право» и с финансовата подкрепа на USAID, ПДИ изготви и представи публично Доклад относно достъпа до информация в България, както и предложения за изменения и допълнения в Правилника за съдебната администрация в районните, окръжните, военните и апелативните съдилища.

Публикации в медии и телевизионни предавания.

Участието на ПДИ в публичния дебат върху действащото законодателство по свобода на информацията, съдебните дела, водени с подкрепата на ПДИ, и инициативите, подети от организацията, бяха отразено от националните и местни медии. Медийната кампания е средство за популяризиране на стандартите за свобода на информацията. Широко медийно отразяване през 2007 г. получиха кампанията на ПДИ срещу предложенията за промени в Закона за достъп до обществена информация и церемонията, организирана от ПДИ на 28 септември, по случай Деня на правото да знам.

Общият брой на нашите публикации и публикациите, подготвени с помощта на екипа на и на координаторите на ПДИ, за 2007 г. е 400 – в централни и местни медии (Виж: Приложение 1 - “Публикации на Програма достъп до Информация или подготвени с нейно съдействие – 2007 година, печатни издания, Интернет”).

Месечен електронен бюлетин

От началото на 2004 г. ПДИ започна да издава и разпространява електронен Бюлетин за свобода на информацията. Дванадесет месечни електронни бюлетина, съдържащи анализи на законодателството, коментари, препоръки, представяне на организирани от ПДИ събития, както и новини от България и света, бяха разпространени и през периода януари – декември 2007 г.

Всички броеве на бюлетина се публикуват на страницата на ПДИ в Интернет (Виж: http://www.aip-bg.org/bulletin_bg.htm на български език и <http://www.aip-bg.org/newsletter.htm> на английски език). В момента списъкът на получателите на бюлетина съдържа 1 195 електронни адреса на неправителствени организации, медии, граждани, органи на държавната власт и журналисти.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

В дванадесетте броя на бюлетина за 2007 г. публикувахме 42 статии на 10 автора. Във всеки брой представяме и чуждестранен материал върху международните добри практики в областта на свободата на информация, както и позитивните и негативни практики по прилагането на Закона за достъп до обществена информация в районите на страната. Някои от публикациите в бюлетина бяха препечатани от други медии.

Издания на Програма Достъп до Информация през 2007 г.

През 2007 г. ПДИ подготви, публикува и разпространи Годишен доклад за състоянието на достъпа до информация в България през 2007 г. (1 000 копия бяха издадени на български език и разпространени до държавните институции, народните представители, неправителствените организации и медиите).

През 2007 г. ПДИ публикува още следните издания - „10 години Програма Достъп до Информация“ (брошура, издадена в 500 броя тираж на български и 300 бр. тираж на английски език, също и мини диск, съдържащ текста на брошурата, както и всички издания на ПДИ на български и на английски език) и „Прозрачност и мълчание. Проучване на законите и практиките за достъп до информация в 14 страни“ - книга на „Правна инициатива“ на „Отворено общество“, преведена и издадена на български език от ПДИ.

Интернет страницата на ПДИ

Интернет страницата на ПДИ се обновява редовно. В нея публикуваме информация за актуалните кампании, водени от ПДИ през годината, новини за важни съдебни дела, съдебни решения, коментари и препоръки, наръчници и помощни материали по ЗДОИ, информация за организирани от ПДИ събития и други. Всички наши публикации са достъпни в Интернет страницата, веднага след като са подготвени на български и на английски език.

Сървърът, на който се поддържа страницата на ПДИ, предлага от скоро възможност за по-детайлни статистики и информация. През 2007 г. броят на посещенията на Интернет страницата е средно между 20 000 и 30 000.

Международен ден на правото да знам

От септември 2003 г. ПДИ традиционно организира церемония за връчване на награди на Деня на правото да знам – 28 септември. Целта на тази церемония е да се популяризира правото на информация. Това е ден, на който активисти в областта на свободата на информация от целия свят пропагандират идеите за отворено и демократично общество.

Отбелязването на Деня на правото да знам е част от инициативите на Международната мрежа на застъпниците за правото на информация (FOIANet <http://www.foiadvocates.net/>). И през 2007 г. организации-членове на Мрежата организираха различни събития по случай 28 септември (виж: <http://www.righttoknowday.net>).

ПДИ организира традиционна годишна церемония с награждаване на 28 септември – Денят на правото да знам. Церемонията, на която присъстваха около 100 журналисти, служители в администрацията, представители на неправителствени организации и граждани, беше отразена в медиите. Августовският и септемврийски броеве на

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

бюлетина на ПДИ бяха посветени на 28 септември – Денят на правото да знам и наградните в церемонията през 2007 г.

5. Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

Членове на екипа на ПДИ взеха участие в 11 регионални и международни семинари и конференции в Армения (конференция на тема „Свобода на информацията“), Англия (форум на тема „Предизвикателствата и възможностите пред свободата на изразяване“ в Манчестър и Годишна среща на сътрудниците на организацията Statewatch в Лондон), Белгия (семинар на тема „Трябва ли да има Закон за свобода на информацията на Европейския съюз?“ и Граждански форум „Агора“), Германия (международен симпозиум „Обществената информация в частния сектор – нови регулации при повторното използване на информация в частния сектор“), Испания (кръгла маса на тема „Достъпът до информация в работата на организациите, борещи се за добро управление и антикорупция“), Румъния (Четвърта среща на Европейската ресурсна банка), Черна гора (кръгла маса в рамките на проект за наблюдение на прилагането на Закона за свободен достъп до информация в Черна гора и обучение за съдии в Административния съд).

През месец октомври 2007 г. Гергана Жулева и Александър Кашъмов взеха участие като лектори в обучение по свобода на информацията пред делегация от Бразилия, участваща в обучително пътуване в България на тема „Прозрачност и социален контрол“, организирано от Министерство на правосъдието.

През месец ноември Гергана Жулева взе участие в Петата международна конференция на информационните комисари в Уелингтън, чийто домакин беше Омбудсманът на Нова Зеландия.

Николай Марев поддържа страницата в интернет на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията (www.foiadvocates.net). Гергана Жулева е член на Управителния съвет на Мрежата.

Институционални постижения

През 2007 г. Управителният съвет на ПДИ проведе две заседания.

През март 2007 г. Управителният съвет прие Годишния доклад на ПДИ, представен от изпълнителния директор на организацията, и одобри бюджета за 2007 година.

На срещата си през ноември 2007 г. Управителният съвет на ПДИ обсъди текущите проекти и основните направления на работата на ПДИ за 2007 - 2008 година и прие оставката Илиан Михов като член на Управителния съвет.

Към момента в офиса на ПДИ работят 9 души: изпълнителен директор, счетоводител, четири юриста, координатор на локалната мрежа, координатор на проекти и офис координатор. На стаж в ПДИ до октомври 2008 г., по проект за стажантски програми на „Институт Отворено общество“, е Зарангез Махмудова от Таджикистан.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2007 г.

Всеки понеделник екипът планира своите дейности въз основа на оперативния месечен план и на текущите изпълнявани проекти.

ПДИ продължи да развива и поддържа Журналистическата мрежата на координаторите във всичките 26 области на България. През 2007 г. ПДИ проведе две срещи с координаторите си – през януари на 28 септември, Денят на правото да знам.

Контролът върху правната помощ, предоставяна от фондация ПДИ, се осъществява чрез редовни статистически отчети от базата данни.

ПДИ се управлява от Управителен съвет, председател на Управителния съвет и изпълнителен директор. Управителният съвет определя ежегодно приоритетите на фондация ПДИ и поне два пъти в годината инспектира работата на организацията.

Програма Достъп до Информация кани всяка година одиторска компания за проверка и заверка на годишния отчет на организацията.

Програма Достъп до Информация предава своя годишен отчет в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност към Министерство на правосъдието.

13.02.2008 г.

София

Гергана Жулева

Изпълнителен директор на ПДИ